Kommuneplanens samfunnsdel

Fauske kommune – 2025

Folkehelsekommunen

der alle trives

Vedtatt av kommunestyret 8.9.2011

Innhold

0 SAMMENDRAG 3

0.1 OPPBYGGING AV PLANDOKUMENTET. 4
0.2 PLANSTATUS. 4

1 STATUS FOR PLANDOKUMENTET: KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 5

1.1 BAKGRUNN. 5
1.2 FORANKRING I PLAN- OG BYGNINGSLOVEN (PBL). 5
1.3 PLANPROSESSEN. 5

2 KORT OM FAUSKE KOMMUNE 7

3 FAKTADEL/STÅSTED (HVOR FAUSKE KOMMUNE STÅR I DAG 8

3.1 SAMMENDRAG AV FAKTADELEN. STÅSTEDSANALYSEN 8

4 VISJON - FAUSKE I 2025 12

4.1 VISJONEN – FAUSKE MOT ÅR 2025. 12

5 MÅL FOR FAUSKE KOMMUNE 13

6 STRATEGIER, SAMARBEIDSAKTØRER OG HANDLINGER. 14

6.1 GJENNOMGÅENDE PERSPEKTIVER 15
6.2 STRATEGI 1. FOLKEHELSE 17
6.3 STRATEGI 2: STEDS- OG NÆRINGSUTVIKLING – DE TRE SENTRAENE 18
6.4 STRATEGI 3: FRIVILLIG SEKTOR 19
6.5 STRATEGI 4: OPPVEKST, BO OG NÆRMILJØ. ”DIN HVERDAG – HVER DAG!” 20
6.6 STRATEGI 5: DEN REGIONALE DIMENSJONEN 20
6.7 STRATEGI 6: MILJØ/ENERGI, HERUNDER NASJONALPARKER I KOMMUNEN 22
6.8 GJENNOMFØRING AV HANDLINGER 23
6.9 UNIVERSELL UTFORMING AV SEKTORPLANER. 23

8 EVALUERING 23

9 VEDLEGG 23

0 Sammendrag

Figuren viser hvordan kommuneplanens samfunnsdel for Fauske er bygget opp;

0.1 Oppbygging av plandokumentet

Oppbyggingen av denne planen er vist i figuren foran. Kommuneplanens samfunnsdel består av en faktadel og en strategisk del. Faktadelen beskriver faktiske forhold vedrørende samfunnsutviklingen. Et utdrag av faktadelen er tatt inn i kapittel 3. Faktadelen følger kommuneplanens samfunnsdel som vedlegg.

Grunnideen for denne oppbyggingen av planen er at:

- Det skal være en tydelig sammenheng fra faktadelen/ståstedsanalysen og de strategier man velger.
- Det skal være mulig å presentere planen "på en side" som vist i figuren foran.

0.2 Planstatus

Kommuneplanens samfunnsdel er utviklet i samsvar med Plan- og bygningslovens bestemmelser. Planen vil bli sendt ut på høring våren 2011 og lagt fram for endelig behandling i Fauske kommunestyre sommeren 2011.

Saken beregnes lagt fram for formannskapet 11. april 2011 og i kommunestyret i juni 2011.

Skitur mot Kvalhornet

1 Status for plandokumentet

1.1 Bakgrunn

Denne planprosessen ble vedtatt av Fauske kommunestyre i 2009. Gjeldende kommuneplan var blitt for gammel og det sittende kommunestyret ønsket ny planprosess og en ny plan. Det må også sees i sammenheng med ny plan- og bygningslov som kom sommeren 2009.

1.2 Forankring i Plan og bygningsloven

Kommuneplanens samfunnsdel er forankret i Plan- og bygningslovens *§ 11-1 Kommuneplan* og § 11-2 *Kommuneplanens samfunnsdel* som lyder:

> *Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier i kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.*

1.3 Planprosessen

1.3.1 Formannskapet som styringsgruppe

Utarbeidelse av denne kommuneplanens samfunnsdel har vært organisert som et prosjekt.

Formannskapet har vært styringsgruppe for planprosessen. Prosjektet har hatt tre møter med formannskapet. Det er kommunestyret som skal vedta endelig plan.

1.3.2 Prosessen

Følgende instanser/nivå har vært involvert:

- Kommunen (politisk og administrativt nivå)
- Frivillige organisasjoner
- Næringsliv – bedrifter og næringslivsorganisasjoner

Det har vært lagt til rette for møter med rådmannens utvidete ledergruppe, planutvalget, folkehelseutvalget, ungdomsrådet, styret i Fauna KF, fylkeskommune/fylkesmann, eldreråd, kirkelig sektor, nærmiljøutvalgene, landbruksorganisasjonene, idrettsråd, reindriftsadministrasjonen og frivillighetssentralen.

Planprosessen har vært ivaretatt av en arbeidsgruppe sammensatt av:
Leder for plan/utvikling Gudrun Hagalinsdottir, folkehelserådgiver Jakob Djupvik, daglig leder i Fauna KF Kristian Amundsen, representant for frivillig sektor Laila Nordhaug og kommuneoverlege I Helga Rørvik/Maja Eilertsen.

Som en del av planprosessen er det gjennomført fire folkemøter samt møter med de ulike referansegruppene. Det er også avholdt møter med regionalt planforum i innledningen til planarbeidet. All relevant informasjon i planprosessen er fortløpende blitt lagt ut på Fauske kommunes hjemmeside.

Bedriftskompetanse AS har vært innleid som ekstern konsulent for dette arbeidet med seniorrådgiverne Geir Jostein Sandmo og Morten Selnes som prosjektledere.

Planprosessen har gitt følgende produkter:

- Planprogram
- Kommuneplanens samfunnsdel med faktagrunnlag som vedlegg (dette dokumentet)
- Kommunal planstrategi

1.3.3 Planprogram

I denne planprosessen er det utarbeidet et eget planprogram etter § 4-1 og § 11-13 i plan- og bygningsloven. Dette planprogrammet er lagt ut til offentlig ettersyn. Det er sendt til nabokommuner i Salten, til regionale myndigheter og gjort tilgjengelig via kommunens nettsider. Det er innkommet høringssvar fra Nordland fylkeskommune, Fylkesmannen i Nordland og fra nabokommuner.

1.3.4 Kommunal planstrategi

Det er i forbindelse med utviklingen av denne kommuneplanens samfunnsdel også utviklet en kommunal planstrategi etter Plan- og bygningslovens § 10-1. Denne vil bli framlagt for politisk behandling som egen sak.

1.3.5 Forholdet til budsjett og økonomiplaner

I Plan og bygningslovens § 11-1 4 avsnitt er det gitt at:

> *Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplan etter kommunelovens §44 kan inngå i handlingsdelen.*

Etter dette kan økonomiplanen inngå i handlingsplanen, eller kommunen kan velge at handlingsdelen og økonomiplanen er en og samme plan. Det viktigste her er at økonomiplanen (og årsbudsjettet) gir en budsjettmessig dekning av de handlingene som skal gjennomføres.

2 Kort om Fauske kommune.

Fauske kommune ligger i regionen Salten i Nordland fylke. Fauske ligger ligger 60 km fra Bodø, som er fylkeshovedstad for Nordland.

Kartperspektivet er sett på skrå sørfra.

I fjerde kvartal 2010 hadde Fauske kommune 9.541 innbyggere. En økende andel av innbyggerne er bosatt i tettstedet Fauske, som siden 1998 har hatt bystatus. Andre større steder er Valnesfjord/Strømsnes vest for Fauske og Sulitjelma helt øst i kommunen. Tradisjonelt har næringslivet i kommunen vært basert på gruvedrift/bergverk, industri og primærnæringene. Kommuneadministrasjonen ligger i tettstedet Fauske.

Kommunen ligger på nord- og østsiden av Skjerstadfjorden. Den grenser til Bodø kommune i vest, Saltdal kommune og Skjerstadfjorden i sør, Sørfold i nord og mot Sverige i øst. Kommunen har et landareal på 1.208.000 dekar fordelt på jordbruksareal, produktiv skog, ferskvann, annen utmark og breområder. Størstedelen av kommunens landareal består av åpent fjellandskap.

Langs fjorden er terrenget preget av lave åser og skog. I vest går dalførene Jordbrudalen og Fauskeeidet fra fjorden og nordover. I den østlige delen av kommunen går Sulitjelma-dalføret fra fjorden og østover mot Sverige.

Fauske kommune har betydelige naturressurser i form av vann og vannkraft, malm og mineraler, naturstein, grus og rikt jordsmonn. Dolomittstein og marmor har stor utbredelse.

I kommunen er det gode muligheter for å utøve friluftsliv, jakt og fiske. Det er korte avstander mellom fjord og fjellheim med variert natur, vann, isbreer og høye fjelltopper. Kalkforekomstene i kommunen gir spennede opplevelser i et av landets største grottesystemer. Sulitjelma og Valnesfjord er innfallsporten til to nasjonalparker.

I kommunen er det et rikt foreningsliv og en aktiv frivillig sektor. Kommunen har flere gode anlegg for idrett og kulturaktiviteter.

Vi viser for øvrig til Fauske kommunes hjemmeside: www.fauske.kommune.no

3 Faktadel / Ståsted. Hvor Fauske kommune står i dag

3.1 Sammendrag av faktadelen. Ståstedsanalysen.

I denne sammenheng vises til vedlagte faktadel/ståstedsanalyse (kap. 9) som gir en grundig gjennomgang av viktige utviklingsparametre for Fauske kommune. Vi tar i dette kapitlet inn et kort utdrag fra faktadelen.

3.1.1 Befolkningsutvikling/demografi

1. Folketallet i Fauske kommune har hatt en jevn økning fra ca. 8.000 innbyggere i 1950 til 1989 da innbyggertallet var steget til 10.108.
2. I de siste 15 år (1995-2010) har folketallet gått ned fra 9.962 innbyggere til 9.541 innbyggere – en reduksjon på 421 innbyggere (- 4,1 %). Reduksjonen er et resultat av utflytting fra kommunen.
3. Folketallet har økt i Fauske sentrum. Det har vært en mindre nedgang i Valnesfjord samlet sett og en sterk nedgang i Sulitjelma.
4. Fra 2007 og fram til 2010 var befolkningsutviklingen i Fauske positiv (økning med 87 personer). Det er for tidlig å si om dette er en ny trend.
5. I perspektiv 2025 er den mest sannsynlige utviklingen i hht. SSB's tall at folketallet i Fauske holdes tilnærmet konstant, evt. med en mindre nedgang.
6. En befolkningsnedgang i perspektiv 2025 kan komme i de yngste/ung voksne aldersgruppene (6 – 44 år).
7. Antallet eldre kan forventes å øke sterkt fram mot 2025. Den største økningen kommer i aldersgruppen 67-79 år.

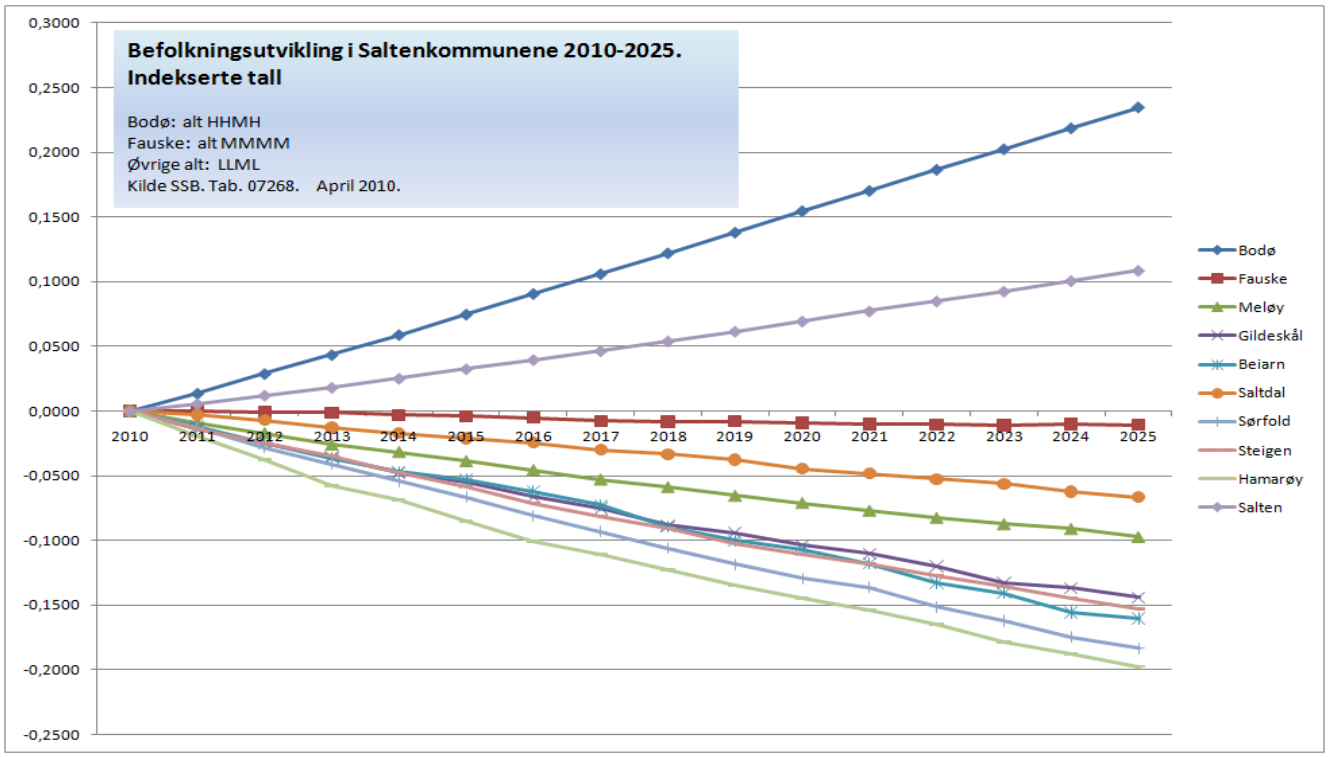

3.1.2 Kommunebarometer - folkehelse

Helsedirektoratet har utviklet et kommunebarometer for folkehelse.

Kommunebarometer er en sammenstilling av folkehelsestatistikk som gir et raskt og lettfattelig bilde av utvalgte indikatorer innenfor demografi og sosioøkonomiske faktorer, risikofaktorer, beskyttende faktorer, helsetilstand og helsetjenester i kommunen.

Kommunebarometeret viser følgende særtrekk for Fauske kommune;

1. Sett i forhold til gjennomsnittsbefolkningen i Nordland har Fauske en høy andel av arbeidsledige personer under 24 år og dette gjelder også i noen grad for arbeidsledige personer under 66 år (2007). På dette området skiller Fauske seg klart ut fra fylkesgjennomsnittet.
2. Registreringen av antall anmeldte lovbrudd ligger noe over fylkesgjennomsnittet.
3. Antall døde av hjerte- og karsykdommer ligger under fylkesgjennomsnittet.
4. Av de som mottar hjemmetjenester er det langt færre enn lands- og fylkesgjennomsnittet som mottar høy timesats (35 ½ time hjelp eller mer per uke).
5. Antall barnevernssaker er atskillig høyere enn fylkesgjennomsnittet. Det er ikke kartlagt om det skyldes større problemer i kommunen, eller bedre barnevernsarbeid.
6. Produksjonen av avfall pr innbygger ligger over fylkesgjennomsnittet på Fauske.

En grafisk framstilling av kommunebarometeret folkehelse for Fauske kommune er gjengitt i faktadelens kap. 3 (vedlegg). Her framkommer også bakgrunnsinformasjon om de enkelte parametre. Folkehelsebarometeret oppdateres jevnlig og finnes her: http://nesstar.shdir.no/kommunebarometer/

3.1.3 Sysselsetting

Vi vil her vise til faktadene (vedlegg) kap. 5.

Sysselsetting kan måles etter bosted eller arbeidssted. Målt etter bosted ser vi at utviklingen innen sysselsetting har vært relativt stabil i Fauske i perioden fra år 2000 til år 2009 med en total økning over perioden på 209 sysselsatte personer. Målt etter arbeidssted har sysselsettingen i perioden økt med 141 sysselsatte personer.

Vi ser også at sysselsettingen i Saltenregionen – og i Fauske – har falt fra 2008 til 2009, og at veksten i sysselsetting har stagnert siden 2007.

Dersom vi sammenligner antall sysselsatte etter bosted med antall sysselsatte etter arbeidssted, får vi et bilde av netto pendling fra disse kommunene. Tall fra SSB viser hvor

mange som pendler inn/ut av kommunene. Dette kan være dagpendlere eller langtidspendlere.
Vi ser av dataene at 555 personer bosatt i andre kommuner pendlet inn i Fauske kommune i 2008, samtidig som 1.427 pendlet ut av kommunen og arbeidet i andre kommuner. Vi vil anta at hovedstrømmen av pendlere til/fra Fauske går til/fra Bodø kommune og industristedet Straumen i Sørfold kommune.

Vi ser også at antall innpendlere og antall utpendlere til/fra Fauske øker. Vi antar at det meste av denne økningen skjer på strekningen Fauske – Bodø.

3.1.4 Næringene i Fauske kommune

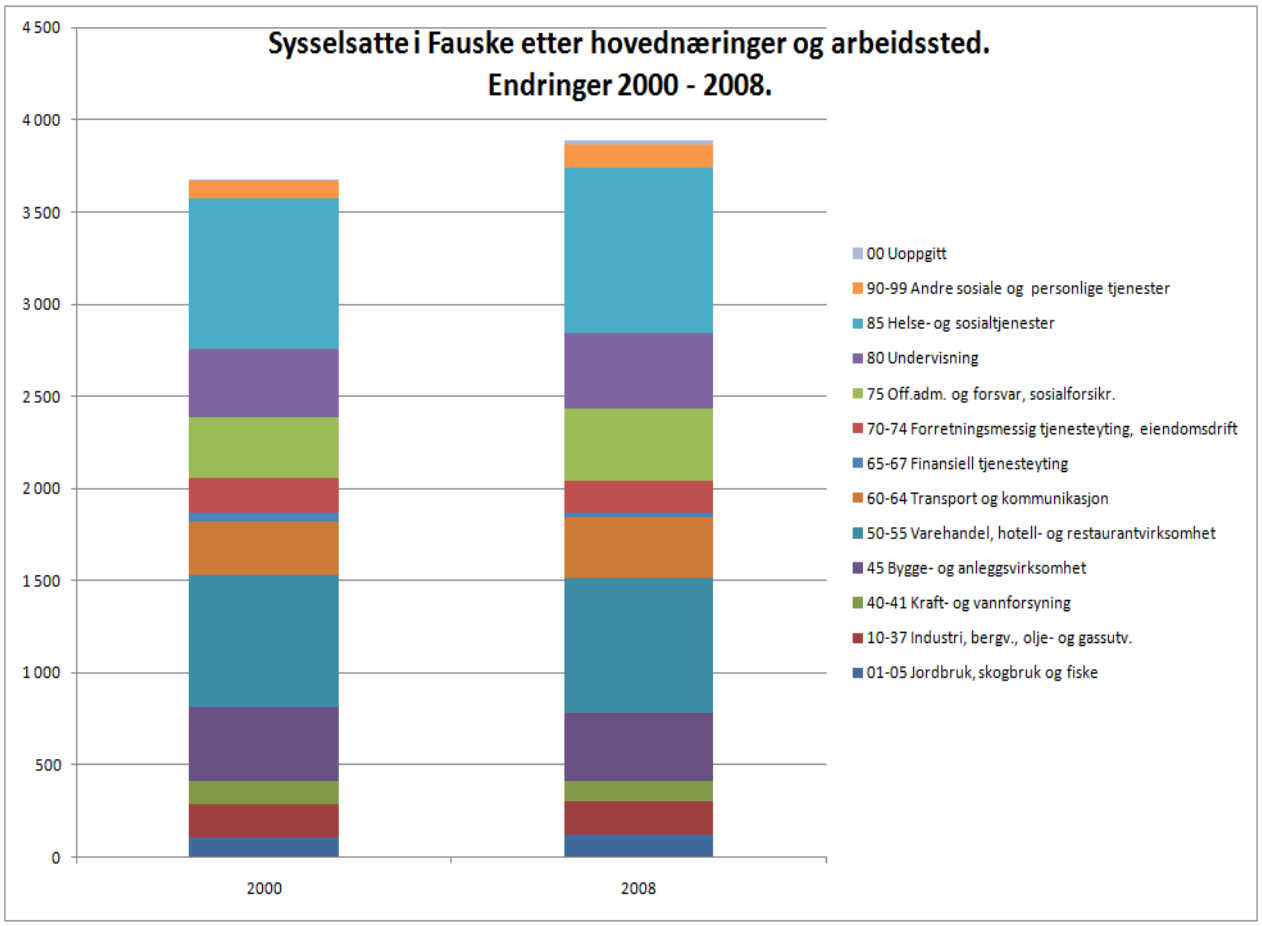

Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet, samt helse- og sosialtjenester, har vært og er sentrale næringer for Fauske kommune. Den største veksten de siste årene har vi sett innen offentlig administrasjon, undervisning og helse- og sosialtjenester.

3.1.5 Samferdsel / infrastruktur

Vi viser i denne sammenheng til faktadelen (vedlegg) kap. 7.

Fauske kommune er et sentralt og viktig trafikknutepunkt i Nordland/Salten. Her møtes rv. 80 og E6, Nordlandsbanen går gjennom kommunen og kommunen har noen utbygde kaiområder. Dette gir Fauske en unik posisjon som trafikknutepunkt, noe som ønskes utviklet videre i planperioden.

Kommunen er også et kraftsentrum, med stor egenproduksjon av kraft. SKS (Salten Kraft Samband) er etablert med sitt hovedkontor på Fauske.

3.1.6 Utdanningsnivå

Vi viser til Faktadelen (vedlegg) kap. 3 for flere detaljer.

Fauske ligger på fylkesgjennomsnittet når det gjelder andelen personer med grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Andelen med videregående skole ligger over fylkesgjennomsnittet, mens andelen med høyskoleutdanning ligger noe under fylkesgjennomsnittet. Dette indikerer at Fauskes innbyggere har god grunnutdanning, men mangler noe kompetanse fra høgskole/universitetsnivå.

Trenden på landsbasis er at andelen av befolkningen som bare har grunnskole er på vei ned, samtidig som andelen med høyere utdanning øker. Dette gjelder særlig for kvinner med kortere (inntil 4 år) utdanning på høgskole/universitetsnivå. Det er også en økende tendens til "drop-outs" fra videregående skole, og antall elever som får spesialundervisning. Skolene vil være et viktig element i forhold til realiseringen av visjonen om Fauske som folkehelsekommune.

Elevbedrifter fra videregående skoler i hele fylket viser seg fram i Bodø, april 2011.

4 Visjon - Fauske i 2025

I kommuneplanens strategidel betegnes visjonen som en "ledestjerne". Den eies, huskes og gjenkjennes av befolkningen i Fauske – noe som gir en positiv inspirasjon til utvikling. Visjonen er noe som peker framover mot et ønsket bilde av Fauske.

Luftig svev i alpinanlegget i Daja i Sulitjelma.

4.1 Visjonen – Fauske mot år 2025

Under planprosessen er det avholdt møter der det har kommet innspill til visjon for Fauske. Dette arbeidet har utledet følgende visjon:

Visjon - Fauske mot 2025:

Fauske – folkehelsekommunen

der alle trives

Denne visjonen tar fatt i utfordringer og muligheter og peker framover på hvordan Fauske kan få en ønsket utvikling i årene som kommer.

5 Mål for Fauske kommune

En god målformulering skal være konkret, målbar, oppnåelig, realistisk og tidsbestemt. Visjonen angir en "bred" oppfatning av framtiden - målformuleringen angir at man har bestemt seg for retningen og hva man ønsker å oppnå.

For å konkretisere visjonen foran, er det i planprosessen utviklet et overordnet mål for utviklingen i Fauske fram mot 2025. Dette målet kan revideres i hver valgperiode (hvert fjerde år).

Kommuneplanens samfunnsdel legger følgende overordnede mål for Fauske kommune til grunn:

Overordnet mål - Fauske 2025:

Fram mot år 2025 skal vi sammen videreutvikle Fauske, Valnesfjord og Sulitjelma til samfunn der det er:

- ***god folkehelse***
- ***vekst i næringslivet***
- ***vekst i folketall***
- ***gode tjenester***

Resultatoppnåelsen underveis i planperioden måles etter:

Folkehelse:

- Måles etter kriteriene i ny folkehelselov og Folkehelseundersøkelsen i Fauske kommune.

Stedsutvikling:

- Folketallsutvikling

Næringsutvikling:

- Sysselsettingsutvikling
- Antall etableringer, fokus på eksisterende og nye etableringer
- Omsetningsutvikling/verdiskaping i bedriftene

Tjenesteyting:

- Kundetilfredshet med kommunens tjenesteyting

6 Strategier, samarbeidsaktører og handlinger

Strategier er de veivalgene/retningene som Fauske velger for å nå det overordnede målet. Til hver strategi er det knyttet handlinger som gir strategien et konkret handlingsinnhold.

I valg av strategier er det viktig å tenke allianser og samarbeidsaktører; hvem vil Fauske samarbeide med for å oppnå det Fauske vil?

Det vises til Økonomiplan 2011 – 2014 for Fauske kommune. Fauske kommune er inne i en situasjon der drifts- og investeringskostnader må holdes under kontroll, og dette får innvirkning på de aktiviteter som kan iverksettes som følge av Kommuneplanens samfunnsdel. I situasjonen fram mot år 2014 er det meget viktig å se nye aktiviteter i samarbeid med eksterne aktører og eksterne finansieringsmuligheter.

I planen fremmes det tre gjennomgående perspektiver; **Folkehelse, Omdømme og Kompetanse.** Dette er viktige innsatsområder som vil berøre alle de foreslåtte strategier og handlinger, og sees på som sentrale for måloppnåelsen i Fauske kommune. Disse er nærmere omtalt i kap. 6.1.

For å oppnå målet velger Fauske kommune følgende seks strategier:

- **Strategi 1: Folkehelse**
- **Strategi 2: Steds- og næringsutvikling – de tre sentraene**
- **Strategi 3: Frivillig sektor**
- **Strategi 4: Oppvekst, bo og nærmiljø**
- **Strategi 5: Den regionale dimensjonen**
- **Strategi 6: Miljø/energi, herunder nasjonalparker**

Disse strategiene er konkretisert med handlinger i kap. 6.2 – 6.7.

6.1 Gjennomgående perspektiver

6.1.1 Folkehelse

Det strategiske fokus i folkehelsearbeidet er barn/unge, foreldre/foresatte og eldre, samt samhandling og samfunnsutvikling.

Folkehelsearbeidet er den samlede innsatsen for å påvirke det som fremmer og vedlikeholder befolkningens helse. Det er et livsviktig lagarbeid og alle skal bidra. Med alle menes både offentlig, privat og frivillig sektor. Et godt folkehelsearbeid krever innsats på tvers av sektorer og forvaltningsnivå, gjennom strukturelle og befolkningsrettede tiltak. Folkehelsearbeid skal inngå som en viktig del av kommunens virksomhet på alle enheter og forankres både planmessig, organisatorisk, faglig og økonomisk.

Helsetjenesten er en viktig aktør, men bare en av mange aktører som har betydning for folkehelsen. De fleste tiltakene av betydning for utviklingen av folkehelse gjøres utenfor dagens tradisjonelle helsetjeneste. Godt folkehelsearbeid må derfor være et ansvar og en oppgave som mange må ta del i, ikke minst politikerne med offentlig sektor som oppdragsutøver.

6.1.2 Omdømme

Omdømme kan defineres som summen av oppfatninger som finnes av en virksomhet. Generelt påvirkes dette omdømmet av hvem vi er (identitet), hva vi sier (kommunikasjon) og hva vi gjør (adferd). Det er derfor vanskelig å reklamere seg til et godt omdømme, men det kan hjelpe hvis virksomheten kjenner seg selv og leverer kvalitet.

Å bygge omdømme handler om å bygge verdi! Kritiske suksessfaktorer for omdømmebygging er forankring og strategi, lederskap, produkt/tjenester, etikk og samfunnsansvar, miljø og økonomi. Skal en bygge omdømme i Fauske kommune er det derfor viktig at alle ledd og nivå i kommunen kjenner til hvorfor et godt omdømme er viktig – og hva de kan bidra med for å styrke dette!

"Veien til et godt omdømme
er å prøve å være
det du ønsker å bli oppfattet som."
Sokrates

Omdømme dreier seg også om identitet og tilhørighet. Det bygger opp omkring en stolthet i det å være fra og/eller å være en del av Fauskesamfunnet. Eksempel på tiltak som er med på å bygge og forsterke slik positiv identitetsfølelse er strandpromenaden i Fauske sentrum. Dette tiltaket – og andre tilsvarende er viktig for å bygge opp omkring kommunens omdømme, identitet og tilhørighet.

I Fauske kommune betyr å utvikle et godt omdømme mange ting – bl.a. å utvikle gode tjenester, gode holdninger til kommunen som behovsdekker, utvikle tydelige serviceerklæringer som definerer hva som leveres av tjenester i kommunen, holde god budsjettdisiplin som sikrer demokratisk styring av fellesressurser, utvikle gode relasjoner til det samfunn som kommunen er i og skal virke i, være en åpent og transparent kommunal organisasjon – der Fauske kommune sine interesser og mål settes foran egeninteresse og/eller partiets/virksomhetens interesser.

Da vil summen av oppfatninger folk har av kommunen over tid styrke det omdømme som kommunen til enhver tid har!

6.1.3 Kompetanse

En av de viktigste innsatsfaktorer for å utvikle et bærekraftig næringsliv og en fremtidsrettet offentlig sektor er kompetanse.
I de gjennomførte folkemøtene i planprosessen kom dette momentet svært tydelig frem. Som vist i kap. 3.1.6. har befolkningen i Fauske kommune et utdanningsnivå som ligger nær fylkesgjennomsnittet. Her må vi merke oss at utdanningsnivået Nordland fylke ligger noe under landsgjennomsnittet.

God tilgang på relevant kompetanse er nærliggende å se i sammenheng med nabokommunen Bodø, som fra 1. januar 2011 er blitt universitetskommune. Bodø ligger høyt over fylkesgjennomsnittet i forhold til utdanningsnivå. En god strategi for å sikre samfunns- og næringslivet i Fauske tilgang på kompetanse, kan være å:

- Tilrettelegge for effektiv infrastruktur mellom Fauske og nabokommunene.
- Samarbeide med kompetanseinstitusjoner i regionen for å tilrettelegge for attraktive boliger for folk med relevant kompetanse.
- Samarbeide med universitetet/kompetanseinstitusjoner for å utvikle tilbud i Fauske som universitetet trenger.
- Samarbeide med nabokommuner for å utvikle tilbud som kan trekke folk med relevant kompetanse til regionen.

6.2 Strategi 1. Folkehelse

Folkehelsearbeid i Fauske kommune skal gjøre innbyggerne i stand til å bedre bevare helsen og god helse er å ha overskudd i forhold til hverdagens krav (Peter F. Hjort 1995). Folkehelse handler om befolkningens helse på gruppenivå, og påvirkes av de levekår som bidrar til å fremme eller hemme god helse i befolkningen. Eksempelvis boligforhold, økonomi, utdannings- og arbeidsmuligheter, helse- og velferdstilbud, sosial tilhørighet, ytre miljø og levevaner. God helse må betraktes som en ressurs i det daglige liv, ikke som tilværelsens mål. For å oppnå god helse må både enkeltpersoner og ulike grupper bli i stand til å kunne identifisere og virkeliggjøre sine forhåpninger, tilfredsstille sine behov, og mestre sitt miljø. Det dreier seg ikke bare om sunn livsstil, det gjelder innbyggernes velvære. Både sett i forhold til den enkelte og i forhold til samfunnsøkonomi, vil det beste være at tiltak og ressurser settes inn så tidlig som mulig, slik at sykdom unngås, utsettes eller reduseres. Å nå ut med effektive helsefremmende tiltak vil gi befolkningen en helsegevinst og samtidig en samfunnsøkonomisk gevinst fordi presset på behandlingsapparatet blir mindre.

Plantema:	**Samarbeidsaktører:**	**Handlinger:**
Barn og unge	Familiesenter Barnehage Skole Bo- og nærmiljø Fritid og kultur	- Familiesenteret skal være motoren i helsefremmende og forebyggende arbeid - Alle barn skal ha et godt barnehagetilbud - Skolen er den sentrale arenaen for å fremme gode levevaner blant barn og unge - Bo- og nærmiljø er sentrale aktører i forming av et godt oppvekstmiljø, noe som er av stor betydning for helseutviklingen til barn og unge
Voksne og eldre	Arbeids- og næringssliv Helse- og omsorgstilbud Fritid og kultur	- Innbyggerne skal ha tilgang på gode arbeidsmuligheter og trygge og helsefremmende arbeidsplasser - Mål om å fremme helse og redusere risiko for sykdom og skade, samt beskytte mot ytre helsetrusler - Stimulere til god og meningsfull aktivitet

6.3 Strategi 2: Steds- og næringsutvikling – de tre sentrene

Hensikten med denne strategien er å legge grunnlaget for at Valnesfjord, Sulitjelma og Fauske skal kunne utvikle seg som sentra med utgangspunkt i lokale fortrinn.

Plantema:	Samarbeidsaktører:	Handlinger:
Fauske sentrum	Fauske kommune Lokale bedrifter Frivillig sektor	Utvikle Fauske som et sterkt sentrum i indre Salten Sterkere fokus på samhandling og samarbeid mellom aktørene Utvikle Fauske som et regionalt trafikknutepunkt i Nordland Videreutvikle Fauske sentrum som et regionalt handelsknutepunkt
Valnesfjord	Nærmiljøutvalg Fauske kommune VHSS Lokale bedrifter Frivillig sektor	Utvikle Valnesfjord som et fortrukket bosettings- og etableringssted mellom to byer Videreutvikle samarbeidskultur mellom bygdene Legge til rette for aktivt kulturliv med tilpassede anlegg Legge til rette for boligbygging og fritidsbebyggelse
Sulitjelma	Nærmiljøutvalg Fauske kommune Lokale bedrifter Frivillig sektor	Utvikle Sulitjelma som et regionalt senter med fritidsbebyggelse knyttet til høyfjell Fokus på den industritradisjon og de naturgitte ressurser som stedet rår over Ha et særlig fokus på kvinnearbeidsplasser Utvikle Sulitjelma som et attraktivt turistmål, nasjonalt og regionalt
Omlandet forøvrig	Fauske kommune Nærmiljøutvalg Næringsorganisasjoner Grunneiere	Utvikle de tradisjonelle landbruksnæringene samt tilleggsnæringer Aktivisere og synliggjøre bygdekulturen og bygdemiljøene Legge til rette for spredt boligbygging/fritidsbebygg. og ivaretakelse av natur/biologisk mangfold
Reindrifts-næringen	Fauske kommune Holtan Reinslakteri DA Arran Lulesamisk Senter på Drag Den kulturelle skolesekken Landbruksforvaltningen	Sikre et fortsatt reinslakteri i regionen Samarbeide med reindriftsforvaltningen i arealspørsmål som angår reindriftsnæringen Ivareta den lulesamiske næringsutøvelsen i kommunen
Omdømme og kompetanse	Fauske kommune Næringsliv Frivillig sektor	Profilere Fauske. Viktige fokusområder vil være de store næringslokomotivene SKS og VHSS samt kompetanse med utgangspunkt i Fauske vid. skole og nærhet til FOH (Reitan) og Universitetet i Bodø.

6.4 Strategi 3: Frivillig sektor

Hensikt: Å legge til rette for at frivillig sektor skal kunne utvikle seg innenfor de rammer og muligheter som er i Fauskesamfunnet. Det Europeiske Frivillighetsåret 2011 er et av mange eksempler på hvordan man globalt ser verdien av det arbeidet i frivillig sektor. Frivillig arbeide er en sentral kulturbærer i alle lokalsamfunn og er avgjørende for trivsel og livskvalitet.

Frivillig sektor er i ferd med å bli mer fragmentert – det vil si mange mindre grupper som sikrer en stor bredde i aktivitetstilbudet. Det er viktig å la frivillig sektor få dyrke sine egenarter med stor grad av frihet.

Plantema:	Samarbeidsaktører:	Handlinger:
Bredde og deltakelse, samfunnsaktør, samfunnsansvar og folkehelse	Kommunen Frivillig sektor Næringsliv Kirkelig sektor	Videreutvikle samhandling og dialog mellom offentlig og frivillig sektor for å sikre bredde og variasjon i tilbud samt felles måloppnåelse Sikre gode og egnede anlegg/lokaliteter med fokus på bredde og "bruk-for-alle" Legge til rette for økt samarbeid mellom de ulike lag/foreninger for å utnytte en samlet kompetanse og kapasitet
Omdømme	Kommunen Frivillig sektor Næringsliv	Markedsføre kommunens bredde i forbindelse med større arrangement Fauske kommune profilerer de gode verdier gjennom lag og foreninger
Kompetanse	Kommunen Frivillig sektor Næringsliv	Utvikle felles kompetansetiltak for å bedre rekrutteringen for ledere og styremedlemmer innen frivillig sektor

6.5 Strategi 4: Oppvekst, bo og nærmiljø. "Din hverdag – hver dag!"

Denne strategien legger til grunn oppvekstplanen for Fauske kommune. Målsettingen for dette arbeidet er; "God helse gjennom alle livets faser". Vi legger også til grunn resultater fra et seminar i folkehelsearbeid i Sulitjelma 14. oktober 2009. Vi viser spesielt til rapporten fra dette seminaret for en mer omfattende beskrivelse av mål, strategier og handlinger.

Plantema:	Samarbeidsaktører:	Handlinger:
Folkehelse	Kommunen Frivillig sektor Skole og barnehager	Utvikle foreldrestøtte i forhold til folkehelse Utvikle fysisk aktivitet på alle klassetrinn i skolen og avsette tid til dette Utforming av bomiljø som gjør det lystbetont å utvikle en aktiv livsstil Utvikle selvstyrte ungdomshus "Aktiv sommer" – kommunale sommerjobber Utvikle "fri til frivillighet" Alle arbeidsplasser i Fauske må ta ansvar for å utvikle gode og helsefremmende arbeidsplasser. Utvikle "grønn resept"
Omdømme	Kommunen Frivillig sektor Næringsliv	Fokusere utvikling av holdninger i forhold til "Et tryggere Fauske" Utvikle "begeistringsetaten"
Kompetanse	Kommunen Frivillig sektor Næringsliv	Konkretisere/utvikle rollemodeller for ledere og styremedlemmer innen frivillig sektor

6.6 Strategi 5: Den regionale dimensjonen

Hensikt: Å stadfeste samt videreutvikle de regionale funksjoner og den regionale posisjon som Fauske kommune har og skal ha fremover.

Plantema:	Samarbeidsaktører:	Handlinger:
Fauske – Nord	Fauske kommune	Utvikle et reiselivsprosjekt med utgangspunkt i de

Sverige	Lokalt næringsliv Kontaktpunkter i Nord-Sverige	internasjonale biltestesenterne i Nord-Sverige. Videreutvikle vennskapsby-samarbeid med Älvsbyn rettet mot kultur og næring Legge til rette for infrastrukturtiltak som bedrer kommunikasjonslinje øst/vest (Tjernfjelltunnellen)
Fauske – Salten	Fauske kommune Salten regionråd Lokalt og regionalt næringsliv Regionale myndigheter	Forsterke og legge til rette for ytterligere regionale funksjoner lagt til Fauske kommune Legge til rette for – og utvikle - de regionale funksjoner som Fauske kommune har i dag, og utvikle nye regionale funksjoner Være en aktiv samarbeidspart i det regionale samarbeids-organet Salten Regionråd for å finne effektive og gode løsninger regionalt, der forholdene ligger til rette Inngå regionalt samarbeid om kartlegging og overvåking av miljøforholdene i Skjerstadfjorden.
Trekommune-samarbeidet Fauske-Sørfold Saltdal	Fauske kommune Sørfold kommune Saltdal kommune	Være et nasjonalt og regionalt kompetansesenter for nasjonalparker – med et særlig fokus på barn/unge og tilrettelegging for funksjonshemmede Være en aktiv samarbeidspart i det regionale samarbeidet for å finne effektive og gode løsninger i et trekommune-samarbeid, der forholdene ligger til rette
Fauske kommune - Bodø	Fauske kommune Bodø kommune Kommunalt næringsliv	Utvikle vinn/vinn-prosjekt langs aksebyen Fauske – Bodø som utnytter begge kommuners fortrinn Samordning av infrastrukturtiltak mellom Fauske og Bodø – særlig knyttet til riksveg, jernbane og fly Legge til rette for regionale næringsetableringer som etterspør det næringsareal som Fauske kommune har mye av Utvikle fellesprosjekt og tiltak basert på samarbeid med Universitet i Nordland
Folkehelse		Fauske kommune skal være en foregangskommune nasjonalt innen folkehelse
Omdømme		Å videreutvikle et positivt omdømme og selvbilde for Fauske kommune med bl.a. fokus på stolte industri-tradisjoner, et sentrum i stadig endring, en flott strandpromenade og store ressurser/muligheter

6.7 Strategi 6: Miljø/energi, herunder nasjonalparker i kommunen

Hensikt: Å sette i gang handlinger som sikrer at kommunen går foran i arbeidet med reduserte klimagassutslipp, effektiv energibruk og energiomlegging, sikre at kommunen bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med å redusere klimagassutslipp samt å utnytte positivt de etablerte nasjonalparker i kommunen/regionen. Sikre bærekraftig utvikling – handle lokalt, tenkte globalt.

Plantema:	Samarbeidsaktører:	Handlinger:
Klimasårbarhet og klimatilpasning	Fauske kommune Lokale bedrifter Regionale myndigheter	Iverksette kartlegging for å utvikle mest mulig kunnskap om utsatte områder (ROS-analyse) Innarbeide kartleggingen i kommunale planer
Kommunalt energiforbruk	Fauske kommune Lokale bedrifter Regionale myndigheter	Gjennomføre energieffektiviseringstiltak Kartlegge og legge til rette for nye energiikilder Når konsesjon for fjernvarme foreligger vil kommunen innføre tilknytningsplikt til fjernvarme
Kommunalt utslipp av klimagasser	Fauske kommune Lokale bedrifter Regionale myndigheter	Planlegge for kompakte tettsteder og fortetting i sentrum Legge til rette for bedre kollektivtilbud og bedre gang- og sykkelveier Ha fokus på miljøvennlige innkjøp
Holdningsskapende arbeid og kompetanse	Fauske kommune Lokale bedrifter Regionale myndigheter Innbyggere	Gjennomføre kompetansehevende tiltak for å øke miljøbevisstheten blant innbyggere i kommunen Gjennomføre prosjekter som gir miljøgevinst Skape engasjement og begeistring rundt miljø, energi og klimaspørsmål
Nasjonalparker	Fauske kommune Vernemyndighet Grunneiere Lokale bedrifter Berørte nabokommuner Reindriftsforvaltningen	Se på mulighet for å utnytte nasjonalparkene i kommunen ut fra et næringsmessig og markedsføringsmessig perspektiv - Tilrettelegge for økt friluftsaktivitet i nasjonalparkene

6.8 Gjennomføring av handlinger:

Fauske kommune vil sammen med samarbeidsaktører utvikle prosjekter som skal realisere de plantema og handlinger som er nevnt foran under strategi 1-6. I dette arbeidet er økonomiplan/budsjett kommunens viktigste styringsverktøy.

Handlingsdel = Økonomiplan/budsjett

Kommuneplanens samfunnsdel legges til grunn for fremtidig revisjoner av budsjett og økonomiplan.

6.9 Universell utforming av sektorplaner.

I en revisjon av sektorplanene i Fauske kommune er det et arbeidsmål for administrasjonen å søke en mest mulig universell utforming av sektorplanene, og å sørge for at sektorplanene følger den målstruktur som ligger i kommuneplanens samfunnsdel.

En slik universell utforming vil lette oversikten over sektorplanene og gjøre det enklere å se gjennomføringen av sektorplanene i sammenheng med viktige styringsverktøy som økonomiplanen og budsjettet.

En universell utforming vil gjøre sektorplanene og planverket for øvrig lettere tilgjengelig for publikum.

8 Evaluering

Kommuneplanens samfunnsdel evalueres i forbindelse med utarbeidelse av ny kommunal planstrategi. Hovedmål evalueres fortløpende, da gjerne i forbindelse med årsmeldinger til kommunestyret. Kommunestyret kan også be om hyppigere og/eller mer utvidede evalueringer.

9 Vedlegg

Følgende dokumenter vedlegges kommuneplanens Samfunnsdel:

- Kommuneplanens samfunnsdel 2011 – 2025. Faktadel